

**DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I
EDUKACYJNYCH UCZNIÓW**

**w zakresie
PRZEDMIOTÓW ZAWODOWYCH MECHANICZNYCH**

ROK SZKOLNY 2023/2024

Rodzaj dysfunkcji	Formy dostosowania
dysleksja rozwojowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacja zajęć korekcyjno-kompensacyjnych w szkole, usprawnianie słabszych funkcji percepcyjno-motorycznych oraz doskonalenie technik szkolnych 2. Wykorzystywanie w pracy dydaktycznej wszystkich zmysłów 3. Stosowanie powtórzeń podczas dyktowania tekstu ze słuchu 4. Indywidualizacja tempa pracy z uczniem na lekcjach, szczególnie podczas pisania sprawdzianów czy testów 5. Tolerancja w ocenie ortograficznej strony pisma oraz efektów czytania 6. Preferowanie merytorycznej strony prac pisemnych 7. Stwarzanie szansy poprawy prac pisemnych w formie ustnej 8. Bazowanie na mocnych stronach chłopca 9. Docenianie wkładu pracy własnej ucznia, stosowanie wzmocnień pozytywnych 10. Wykorzystywanie bardzo dobrych potencjalnych możliwości ucznia poprzez udział w konkursach, olimpiadach 11. Wsparcie pedagoga szkolnego/psychologa w sytuacjach dla ucznia trudnych 12. Rozwijanie zainteresowań ucznia 13. Kontrolowanie stopnia zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, dawanie więcej czasu na czytanie ze zrozumieniem 14. Zmniejszanie ilości zadań (poleceń) do wykonania w przewidzianym dla całej klasy czasie lub wydłużanie czasu pracy ucznia 15. Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych 16. Sprawdzanie wiadomości powinno odbywać się często i dotyczyć krótszych partii materiału 17. Pytania i polecenia kierowane do ucznia powinny być precyzyjne, w prostej formie, w razie konieczności powtarzane 18. Udzielanie dodatkowych wyjaśnień, pytań naprowadzających na właściwy tok myślenia
dysortografia i dysgrafia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Preferowanie merytorycznej strony wypowiedzi pisemnej 3. Podczas pisania wypracowań i prac klasowych umożliwienie korzystania ze słownika ortograficznego 4. Tolerancja w ocenie strony ortograficznej i graficznej pisma 5. Umożliwienie poprawy prac pisemnych w formie ustnej 6. Wdrażanie do uważnego, kształtnego, czytelnego i starannego pisma 7. Umożliwienie odrabiania prac domowych z wykorzystaniem komputera, zwłaszcza prac pisemnych 8. Umożliwienie pisania pismem rozłącznym lub drukowanym 9. Przeznaczenie większej ilości czasu na wykonanie prac pisemnych 10. Niedyskwalifikowanie prac napisanych nieczytelnie, odczytywanie pracy pisemnej przez ucznia jeżeli nauczyciel nie jest w stanie tego zrobić 11. Uwzględnianie problemów dyslektycznych podczas nauki innych przedmiotów zwłaszcza matematyki i języków obcych

	<p>12. Docenianie wkładu pracy własnej</p> <p>13. Monitorowanie pracy samokształceniowej wykonywanej przez ucznia w domu</p> <p>14. Podkreślanie mocnych stron ucznia, rozwijanie zainteresowań i uzdolnień</p>
niepełnosprawność intelektualna w stopniu lekkim	<p>1. dostosowanie czasu pracy do możliwości percepcyjnych ucznia, wydłużanie czasu pracy w trakcie pisania sprawdzianów, sporządzania notatek czy przepisowywania z tablicy</p> <p>2. stosowanie krótkich i prostych komunikatów, upewnianie się czy uczeń prawidłowo zrozumiał kierowane do niego polecenia</p> <p>3. wielozmystowe przekazywanie wiedzy, stosowanie aktywnych form nauczania</p> <p>4. dobieranie form sprawdzania wiedzy i umiejętności tak, aby ograniczenia spowodowane niepełnosprawnością nie wpływały na ocenę efektów pracy</p> <p>5. częste okazywanie wzmocnień pozytywnych</p> <p>6. bazowanie na mocnych stronach ucznia</p> <p>7. mobilizowanie do nauki poprzez stosowanie pochwał, dostrzeganie najmniejszych sukcesów</p> <p>8. unikanie bodźców rozpraszających uwagę</p> <p>9. czuwanie nad właściwym przebiegiem relacji rówieśniczych</p> <p>10. dostosowanie warunków egzaminów zewnętrznych (zawodowych) do możliwości psychofizycznych ucznia</p>
autyzm (w tym zespół Aspergera)	<p>1. stosowanie modelu edukacji opartej na doświadczeniu,</p> <p>2. częste stosowanie pozytywnych wzmocnień (pochwał, nagród),</p> <p>3. kontrolowanie sposobu mówienia przez nauczycieli, unikanie nadmiernej ekspresji (nie wskazane jest przekazywanie zbyt wielu informacji naraz, korzystne są przerwy między zdaniem, unikanie sarkazmu i ironii, wyjaśnianie metafor),</p> <p>4. ograniczanie ilości bodźców w trakcie zajęć lekcyjnych,</p> <p>5. wykorzystywanie zainteresowań ucznia w uczeniu nowych umiejętności,</p> <p>6. rozwijanie wiary we własne możliwości, mobilizowanie do nauki i wysiłku umysłowego, dostrzeganie drobnych osiągnięć, uwzględnianie zaangażowanie i wkładu pracy oraz postępów adekwatnych do możliwości,</p> <p>7. włączanie w pracę w małych grupach rówieśniczych,</p> <p>8. wydłużanie czasu przeznaczonego na wykonanie prac pisemnych,</p> <p>9. uprzedzanie wcześniej o tym, że uczeń będzie odpytany przy tablicy,</p> <p>10. dostosowanie warunków egzaminów zewnętrznych (zawodowych) do możliwości psychofizycznych ucznia,</p> <p>11. z uwagi na ograniczenia rozwojowe wskazane byłoby zapewnienie odpowiednich warunków do nauki: zadbanie o odpowiednie miejsce w klasie oraz wydzielenie miejsca, w którym mógłby się zrelaksować i wyciszyć, jeśli zaistniałby taka potrzeba, wprowadzanie wszelkich zmian w harmonogramie zajęć czy dnia w sposób uważny i planowy, dbałość o stałość organizacji i struktury zajęć,</p> <p>12. Wzmacnianie aktywności i uczestnictwa w życiu klasy i szkoły poprzez: dostrzeganie i podkreślanie akceptowanych i oczekiwanych zachowań ucznia, udzielanie pozytywnych informacji zwrotnych, wspieranie w inicjowaniu kontaktów z koleżankami i kolegami, zachęcanie do grupowych zajęć, wycieczek szkolnych, udziału w kółkach zainteresowań, w sytuacji narastania u ucznia emocji należy pozwolić mu ochłonąć, wyciszyć się, omawianie trudnych sytuacji, uczenie możliwości adekwatnego reagowania na nie.</p>
uczniowie z chorobą przewlekłą	<p>1. dzielenie materiału do nauki na mniejsze części</p> <p>2. pozytywne motywowanie do pracy nad przewyciężaniem istniejących trudności</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 3. stosowanie polisensorycznych metod nauczania 4. stosowanie wzmocnień pozytywnych 5. dzielenie materiału do wyuczenia na partie, egzekwowanie wiedzy częściej, ale każdorazowo z mniejszego zakresu 6. pozwalanie na pracę we własnym tempie, dyskretnie ją monitorując 7. stopniowanie trudności sytuacji zadaniowych 8. zachęcanie do autokontroli poprawności zapisu 9. pomaganie w selekcji materiału do nauki 10. częste powtarzanie nowych treści 11. wspieranie w sytuacjach trudności z koncentracją uwagi 12. wzmacnianie poczucia własnej wartości 13. urozmaicać sytuacje zadaniowe, dzielić materiał na mniejsze części, stopniować poziom trudności 14. indywidualizowanie pracy lekcyjnej 15. bazowanie na przykładach z życia codziennego 16. w pracy lekcyjnej stosowanie gotowych pomocy dydaktycznych 17. częste utrwalanie zdobytej wiedzy i umiejętności 18. ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania, chęci 19. upewnianie się czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie, zanotował zadanie domowe
<p>uczniowie niedostosowani społecznie i uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym, uczniowie z trudnościami wynikającymi z sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, uczniowie z zaniedbaniami środowiskowymi związanymi z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania wolnego czasu, kontaktami społecznymi, uczniowie z niepowodzeniami edukacyjnymi, uczniowie z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. przekazywanie wiedzy za pomocą kilku kanałów (np. słuchowego i wzrokowego) 2. stopniowanie trudności sytuacji zadaniowych 3. dzielenie materiału do nauki na mniejsze części 4. zachęcanie do staranności wykonywanych prac 5. pozytywne motywowanie do pracy nad przezwyciężaniem istniejących trudności 6. stopniowanie sytuacji zadaniowych, tak by uczeń mógł odnieść sukces 7. stosowanie polisensorycznych metod nauczania 8. stosowanie wzmocnień pozytywnych 9. dzielenie materiału do wyuczenia na partie, egzekwowanie wiedzy częściej, ale każdorazowo z mniejszego zakresu 10. stopniowanie trudności sytuacji zadaniowych 11. pomaganie w selekcji materiału do nauki 12. wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu 13. częste utrwalanie bieżącego materiału 14. częste powtarzanie nowych treści 15. częste odwoływanie się do sytuacji z życia codziennego i do konkretów 16. korzystanie z gotowych pomocy dydaktycznych 17. wzmacnianie poczucia własnej wartości 18. wydawanie krótkich poleceń 19. zadawanie pytań pomocniczych 20. indywidualizowanie pracy lekcyjnej 21. udzielanie pomocy w selekcji materiału do nauki 22. dzielenie materiału do opanowania na mniejsze części 23. w czasie lekcji upewnianie się czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań oraz poleceń 24. ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie 25. bazowanie na przykładach z życia codziennego

związanych z wczesniejszym kształceniem za granicą	<ul style="list-style-type: none"> 26. w pracy lekcyjnej stosowanie gotowych pomocy dydaktycznych 27. częste utrwalanie zdobytej wiedzy i umiejętności 28. ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania, chęci 29. częste chwalenie ucznia indywidualnie i na forum klasy 30. upewnianie się czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie, zanotował zadanie domowe (do czasu wypracowania u niego takiego nawyku)
uczeń słabo słyszący	<ul style="list-style-type: none"> 1. zapewnienie dobrego oświetlenia klasy oraz miejsca dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna. Uczeń będąc blisko nauczyciela (od 0,5 do 1.5 m), którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi oraz jednocześnie odczytywać mowę z ust 2. nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie, czy być odwrócony twarzą do tablicy, to utrudnia uczniowi odczytywanie mowy z jego ust 3. trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas. Zakłócenia stanowią problem dla uczniów z aparatami słuchowymi, ponieważ są wzmacniane przez aparat 4. należy upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego. W przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie, używając prostego, znanego uczniowi słownictwa 5. uczeń z wadą słuchu ma trudności z równoczesnym wykonywaniem kilku czynności w tym samym czasie, nie jest w stanie słuchać nauczyciela - co wymaga obserwacji jego twarzy - jednocześnie otworzyć książkę na odpowiedniej stronie i odnaleźć wskazane ćwiczenie. Często więc nie nadąża za tempem pracy pozostałych uczniów w klasie 6. w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy, można przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane w wykładzie lub poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopia i udostępniali je koledze 7. konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimiką twarzy 8. nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszającego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu 9. uczeń czytając tekst źródłowy – może założyć swój słowniczek niezrozumiałych zwrotów 10. pisanie ze słuchu jest najtrudniejszą formą pisania, a szczególnie dla ucznia z zaburzonym słuchem i nieprawidłową wymową, dlatego też należy stosować ćwiczenia w pisaniu ze słuchu tylko wyrazów lub zdań, wcześniej z uczniem utrwalonych, w oparciu o znane mu słownictwo. Jeżeli pisanie ze słuchu sprawia uczniowi niedosłyszającemu duże trudności można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu
uczeń słabo widzący	<ul style="list-style-type: none"> 1. zapoznać się z rodzajem wady wzroku 2. wiedzieć o potrzebie i umożliwić uczniowi korzystanie ze specjalistycznych pomocy (np. dodatkowe oświetlenie, lupy, folie optyczne) 3. posadzić ucznia blisko nauczyciela i tablicy 4. sprawdzić jakiej wielkości litery uczeń widzi

	<ol style="list-style-type: none"> 5. zadbać o kontrast kredy i tablicy 6. mówić, co się robi 7. zadbać o stałość przedmiotów w klasie 8. pozwalać podchodzić do tablicy i do eksponowanych przedmiotów 9. pamiętać, że oprócz tego, że uczeń słabo widzi może mieć zaburzoną orientację przestrzenną i wyobraźnię 10. różnicować formy odpowiedzi – przewaga ustnych 11. pracując z uczniem słabo widzącym należy liczyć się z możliwością występowania niechęci do pracy wzrokowej, drażliwości, krótkiego czasu koncentracji uwagi, zwiększonej męczliwości, trudności z wykonywaniem codziennych czynności.
--	--

Uczniowie mający wydłużony czas pracy na sprawdzianach i kartkówkach siedzą w pierwszych ławkach w klasie podczas prac kontrolnych. Uczniom tym wydłuża się czas pracy do 6 minut.

Formy, metody, sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami:

1. stopniowanie trudności oraz urozmaicanie sytuacji zadaniowych,
2. wyznaczanie konkretnych partii materiału do nauki w domu,
3. wykorzystywanie programów multimedialnych i komputerów do ćwiczeń praktycznych,
4. indywidualizowanie pracy lekcyjnej,
5. prowadzenie krótkich, kilkuminutowych rozmów nauczyciela z uczniem, zwykle komentujących w sposób rozszerzający bieżący materiał lub kończących się sformułowaniem problemu, a potem rozwiązaniem go,
6. zadawanie dodatkowych zadań podczas sprawdzianów i zadań domowych,
7. przyzwalanie na korygowanie błędów kolegów (szukanie błędów w rozumowaniu),
8. zezwalanie na prowadzenie przez uczniów fragmentów lekcji (czasami przygotowanie całej lekcji),
9. zachęcanie do czytania fachowych czasopism,
10. zwiększanie wymagań, co do ścisłości i precyzji wypowiedzi uczniów,
11. stworzenie uczniom najzdolniejszym okazji do swobodnego wyboru zadań trudniejszych, swobodnej decyzji w podejmowaniu dodatkowych zadań,
12. organizowanie konkursów w rozwiązywaniu zadań trudniejszych.